

Số: /BC-SCT

Gia Lai, ngày tháng năm 2023

BÁO CÁO

Chỉ số Thương mại điện tử tỉnh Gia Lai năm 2023 và giải pháp nâng cao Chỉ số Thương mại điện tử năm 2024

Kính gửi: Ủy ban nhân dân tỉnh Gia Lai.

Căn cứ Báo cáo Chỉ số Thương mại điện tử Việt Nam năm 2023 của Hiệp hội Thương mại điện tử Việt Nam (VECOM).

Sở Công Thương báo cáo Chỉ số Thương mại điện tử tỉnh Gia Lai năm 2023 và đề xuất một số giải pháp nâng cao Chỉ số Thương mại điện tử của tỉnh năm 2024, với những nội dung như sau:

I. Chỉ số Thương mại điện tử tỉnh Gia Lai năm 2023:

1. Kết quả Chỉ số Thương mại điện tử năm 2023:

Chỉ số Thương mại điện tử, gọi tắt là EBI (E-Business Index), giúp cho các cơ quan, tổ chức và doanh nghiệp có thể đánh giá mức độ ứng dụng thương mại điện tử và so sánh sự tiến bộ giữa các năm theo từng địa phương; Đồng thời hỗ trợ việc đánh giá, so sánh giữa các địa phương với nhau dựa trên một hệ thống các chỉ số.

Chỉ số Thương mại điện tử được tổng hợp từ ba chỉ số thành phần với trọng số lần lượt:

- (1) Chỉ số Nguồn nhân lực và hạ tầng công nghệ thông tin (NNL&HT): 20%
- (2) Chỉ số Giao dịch thương mại điện tử giữa doanh nghiệp với người tiêu dùng (B2C): 40%
- (3) Chỉ số Giao dịch thương mại điện tử giữa doanh nghiệp với doanh nghiệp (B2B): 40%

Tiếp tục dẫn đầu xếp hạng Chỉ số Thương mại điện tử Việt Nam 2023 là Thành phố Hồ Chí Minh với 89,2 điểm. Đứng thứ hai là Hà Nội với 85,7 điểm và kém Tp. Hồ Chí Minh 3,5 điểm. Đứng thứ ba trong bảng xếp hạng là Đà Nẵng với 39,6 điểm và có khoảng cách rất xa so với Hà Nội lên tới 46,2 điểm.

Điểm trung bình của Chỉ số năm nay là 19,24 điểm (không thay đổi nhiều so với 20,37 điểm của năm 2022), vẫn còn khoảng cách rất lớn giữa hai đầu cầu kinh tế là Hà Nội và Tp. Hồ Chí Minh với các tỉnh thành còn lại.

Năm 2023, Chỉ số Thương mại điện tử được thực hiện khảo sát, đánh giá ở 58 tỉnh, thành phố. Riêng 5 tỉnh mức điểm thấp, không xếp hạng bao gồm Điện Biên, Cao Bằng, Lai Châu, Sơn La, Hà Giang. Nhằm đánh giá tổng quát,

toàn diện, khi so sánh chỉ số Thương mại điện tử vẫn so sánh trên 63 tỉnh, thành phố trên cả nước.

Chỉ số thương mại điện tử tỉnh Gia Lai năm 2023 đứng thứ 38/63 tỉnh, thành phố; tăng 02 bậc so với năm 2022 (40/63 tỉnh, thành phố), tăng 06 bậc so với năm 2021 (44/63 tỉnh, thành phố), đạt 13.6 điểm.

So với các tỉnh Tây Nguyên: xếp thứ 03/05 tỉnh Tây Nguyên, sau Lâm Đồng và Đắk Lắk.

2. Các chỉ số thành phần:

2.1. Chỉ số về nguồn nhân lực và hạ tầng công nghệ thông tin

Năm 2023, chỉ số về nguồn nhân lực và hạ tầng công nghệ thông tin của tỉnh Gia Lai đứng thứ 50/63 tỉnh, thành phố cả nước; giảm 4 bậc so với năm 2022 (46/63 tỉnh, thành phố).

So với các tỉnh Tây Nguyên: xếp thứ 03/05 tỉnh Tây Nguyên, sau Lâm Đồng và Đắk Lắk.

Chỉ số về nguồn nhân lực và hạ tầng công nghệ thông tin (NNL&HT) năm vừa qua vẫn giữ nguyên một số chỉ tiêu quan trọng như các năm trước.

2.2 Chỉ số giao dịch doanh nghiệp với người tiêu dùng (B2C)

Chỉ số về giao dịch doanh nghiệp với người tiêu dùng (B2C) tỉnh Gia Lai năm 2023 đứng thứ 39/63 tỉnh, thành phố; Tăng 7 bậc so với năm 2022 (46/63 tỉnh, thành phố)

So với các tỉnh Tây Nguyên: đứng đầu các tỉnh Tây Nguyên.

2.3. Chỉ số giao dịch doanh nghiệp với doanh nghiệp (B2B)

Chỉ số về giao dịch doanh nghiệp với doanh nghiệp (B2B) tỉnh Gia Lai năm 2023 đứng thứ 34/63 tỉnh, thành phố; giảm 9 bậc so với năm 2022 (25/63 tỉnh, thành phố)

So với các tỉnh Tây Nguyên: xếp thứ 03/05 tỉnh Tây Nguyên, sau Lâm Đồng và Đắk Lắk.

II. Đánh giá

1. Xếp hạng chỉ số thương mại điện tử của tỉnh Gia lai năm 2023 đứng thứ 38/63 tỉnh, thành phố; tăng 2 bậc so với năm 2022 (40/63 tỉnh, thành phố), tăng 06 bậc so với năm 2021 (44/63 tỉnh, thành phố), đạt mức khá so với mặt bằng cả nước

Đạt được con số này đầu tiên phải nói đến chỉ số thành phần giao dịch doanh nghiệp với người tiêu dùng (B2C) năm 2023 đứng thứ 39/63 tỉnh, thành phố; Tăng 7 bậc so với năm 2022 (46/63 tỉnh, thành phố). So với các tỉnh Tây Nguyên: đứng đầu các tỉnh Tây Nguyên. Chỉ số này chiếm 40% trong tổng chỉ số nên góp phần rất lớn trong việc nâng cao chỉ số thương mại điện tử của tỉnh Gia Lai năm 2023.

Chỉ số về giao dịch giữa doanh nghiệp với người tiêu dùng (B2C) được xây dựng dựa trên nhóm các chỉ tiêu thành phần bao gồm:

- + Xây dựng website doanh nghiệp;
- + Website của doanh nghiệp có tích hợp tính năng tương tác trực tuyến (Zalo, Facebook...) với khách hàng;
- + Doanh nghiệp tham gia bán hàng qua các nền tảng như mạng xã hội, sàn giao dịch thương mại điện tử;
- + Website có phiên bản di động;
- + Doanh nghiệp xây dựng các ứng dụng bản sản phẩm trên các nền tảng di động;
- + Thời gian trung bình lưu lại của khách hàng mỗi lần truy cập vào website thương mại điện tử phiên bản di động/ứng dụng bản sản phẩm của doanh nghiệp;
- + Doanh nghiệp cho phép người mua thực hiện toàn bộ quá trình mua sắm trên thiết bị di động;
- + Doanh nghiệp triển khai chương trình khuyến mại dành riêng cho khách hàng sử dụng thiết bị di động để mua sản phẩm của doanh nghiệp;
- + Các hình thức quảng cáo website, ngôn ngữ trên website;
- + Quy mô sử dụng các dịch vụ chuyển phát và giao hàng chặng cuối của địa phương;
- + Quy mô tham gia các sàn thương mại điện tử của các địa phương;
- + Thu nhập bình quân đầu người của các địa phương.

Phân tích các nhóm thành phần của chỉ tiêu có thể thấy, các doanh nghiệp đã thực sự quan tâm đến mảng ứng dụng thương mại điện tử trong hoạt động bán lẻ của doanh nghiệp; đồng thời người dân cũng đã thay đổi dần thói quen mua sắm trực tiếp sang mua sắm trực tuyến. Tuy nhiên, theo Niên giám thống kê năm 2021, tỉnh Gia Lai có mức thu nhập bình quân đầu người 01 tháng năm 2021 là 2.329.400 đồng, xếp thứ 04/05 tỉnh Tây Nguyên). Mức thu nhập bình quân đầu người thấp dẫn đến giá trị mua sắm nói chung, mua sắm trực tuyến nói riêng chưa cao so với các tỉnh thành khác. Vì vậy, việc tăng thu nhập bình quân đầu người của tỉnh sẽ góp phần rất lớn trong việc nâng cao chỉ số Thương mại điện tử của tỉnh.

2. Chỉ số về nguồn nhân lực và hạ tầng công nghệ thông tin của tỉnh Gia Lai đứng thứ 50/63 tỉnh, thành phố cả nước; giảm 4 bậc so với năm 2022 (46/63 tỉnh, thành phố).

Nhóm các chỉ tiêu thành phần của chỉ số này bao gồm:

- + Khả năng đáp ứng nguồn nhân lực phù hợp trong lĩnh vực thương mại điện tử.
- + Mức độ ưu tiên tuyển dụng đối với nhân sự có kỹ năng hoặc được đào tạo về công nghệ thông tin và thương mại điện tử;
- + Mức độ lao động thường xuyên sử dụng e-mail hay các công cụ hỗ trợ: hầu như 100% doanh nghiệp đã sử dụng các nền tảng Viber, WhatsApp, Skype, Facebook Messenger trong công việc;

+ Tầm quan trọng cũng như hiệu quả của việc đầu tư vào hạ tầng công nghệ thông tin và thương mại điện tử;

+ Tỷ lệ tên miền trên dân số của tỉnh (được tổng hợp từ nguồn số liệu của trung tâm Internet Việt Nam (VNNIC) và Tổng cục Thống kê;

Chỉ tiêu khả năng đáp ứng nguồn nhân lực phù hợp với lĩnh vực TMĐT và chỉ tiêu mức độ ưu tiên tuyển dụng đối với nhân sự có kỹ năng hoặc được đào tạo về công nghệ thông tin và thương mại điện tử là hai chỉ tiêu quan trọng trong bộ chỉ số về Nguồn nhân lực và hạ tầng công nghệ thông tin. Thực tế cho thấy, công nghệ thông tin và thương mại điện tử đang phát triển rất nhanh nhưng nguồn nhân lực thương mại điện tử trong các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh còn hạn chế, số lượng doanh nghiệp có lao động chuyên trách về thương mại điện tử chiếm tỷ lệ còn thấp; khả năng quản trị website, thao tác trên các sàn thương mại điện tử, kỹ năng ứng dụng các phần mềm chăm sóc khách hàng, quản lý đơn hàng, chiến lược bán hàng, marketing, xây dựng thương hiệu tại doanh nghiệp hiệu quả chưa cao. Việc tuyển dụng nhân sự về công nghệ thông tin và thương mại điện tử có chất lượng đòi hỏi chi phí cao nên việc tuyển dụng nhân sự ở lĩnh vực này của các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh chỉ ở mức khiêm tốn.

Chỉ tiêu Tỷ lệ dân số /01 tên miền quốc gia “.vn” của tỉnh Gia Lai có tăng trưởng nhưng còn khá chậm (cụ thể năm 2023 là 1203 dân/01 tên miền “.vn”, năm 2022 là 1400 dân/01 tên miền “.vn”), đứng thứ 47/63 tỉnh, thành phố cả nước ; đứng thứ 04/05 tỉnh Tây Nguyên, xếp trên Đắk Nông (*Nguồn niên giám thống kê năm 2021, Tổng cục thống kê trang 89-90 và số lượng tên miền do VNNIC cung cấp tới thời điểm 31/12/2022*). Tên miền được coi là tiền đề giúp doanh nghiệp bước đầu xây dựng website kinh doanh và thương hiệu riêng trên môi trường trực tuyến. Chỉ tiêu tên miền quốc gia .vn chiếm trọng số cao khi xây dựng chỉ số này trong khi Gia Lai chỉ xếp thứ 47/63 tỉnh, thành phố nên tác động rất nhiều đến kết quả chỉ số.

3. Chỉ số về giao dịch doanh nghiệp với doanh nghiệp (B2B) tỉnh Gia Lai năm 2023 đứng thứ 34/63 tỉnh, thành phố; giảm 9 bậc so với năm 2022 (25/63 tỉnh, thành phố)

Chỉ số này được xây dựng từ các tiêu chí:

- + Sử dụng các phần mềm trong doanh nghiệp;
- + Sử dụng chữ ký điện tử;
- + Sử dụng hợp đồng điện tử;
- + Sử dụng hóa đơn điện tử;
- + Nhận đơn đặt hàng qua các công cụ trực tuyến;
- + Ước tính chi phí quảng cáo website/ứng dụng di động trong cả năm;
- + Doanh nghiệp đánh giá về mức độ quan trọng của thương mại điện tử trong hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp;
- + Mức độ sử dụng website/ứng dụng thương mại điện tử phục vụ cho mục đích xuất nhập khẩu;
- + Tỷ lệ doanh nghiệp/dân số tại mỗi địa phương;

- + Mức độ tham gia các nền tảng cung cấp giải pháp kinh doanh trực tuyến của các địa phương;
- + Mức độ tham gia xuất khẩu trực tuyến của các địa phương thông qua các nền tảng hỗ trợ B2B toàn cầu;
- + Số lượng doanh nghiệp theo quy mô dân số tại mỗi địa phương

Những năm qua, các doanh nghiệp đã chú trọng đầu tư, ứng dụng các phần mềm quản lý: phần mềm kế toán tài chính, phần mềm quản lý nhân sự; chữ ký điện tử, hợp đồng điện tử... phục vụ cho hoạt động sản xuất, kinh doanh. Tuy nhiên, Loại hình doanh nghiệp chủ yếu của tỉnh Gia Lai là doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ nên không đủ nhân lực và vật lực để chạy đua với sự phát triển nhanh chóng của Công nghệ thông tin cũng như TMĐT.

Tỉnh Gia Lai có tỷ lệ doanh nghiệp/1000 dân là 3,1 doanh nghiệp/1000 dân, xếp thứ 44/63 tỉnh, thành phố cả nước. Theo số liệu theo dõi tình hình phát triển doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Gia Lai, số lượng doanh nghiệp đăng ký hoạt động tại thời điểm tính đến 31/12 trên địa bàn tỉnh năm 2021 là 4.837 doanh nghiệp. Đây vẫn là một con số khiêm tốn so với con số 857.551 doanh nghiệp tính đến cùng thời điểm của cả nước. *(Nguồn Niên giám thống kê năm 2021)*

Tỷ lệ số doanh nghiệp/dân số tại địa phương còn thấp so với các tỉnh lân cận (đứng thứ 44/63 tỉnh, TP cả nước; đứng thứ 05/05 tỉnh Tây Nguyên).

Mức độ tham gia xuất khẩu trực tuyến của các địa phương thông qua các nền tảng hỗ trợ B2B toàn cầu hạn chế.

II. Một số giải pháp nâng cao Chỉ số Thương mại điện tử tỉnh Gia Lai trong thời gian đến:

Với mục tiêu đến năm 2025, phấn đấu chỉ số Thương mại điện tử tỉnh Gia Lai thuộc nhóm trung bình của cả nước, cần tập trung nâng cao cả 03 Chỉ số thành phần, đặc biệt là Chỉ số Nguồn nhân lực và hạ tầng công nghệ thông tin (NNL&HT) và Chỉ số Giao dịch giữa doanh nghiệp và doanh nghiệp (B2B). trong đó trọng tâm nhiệm vụ của Sở Công Thương như sau:

Phối hợp các đơn vị có chuyên môn trên cả nước tổ chức các lớp tập huấn chuyên đề về kỹ năng tham gia và bán hàng trên các sàn thương mại điện tử; kỹ năng ứng dụng thương mại điện tử để phát triển thương hiệu và kinh doanh hiệu quả cho các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh; kỹ năng về công tác bảo đảm an toàn, an ninh trên môi trường số;

Chủ trì, phối hợp với các sở, ban, ngành, các hiệp hội doanh nghiệp hỗ trợ các doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ sản xuất kinh doanh trên địa bàn xây dựng website thương mại điện tử, các phần mềm ứng dụng thương mại điện tử với đầy đủ các tính năng cho phép người mua thực hiện toàn bộ quá trình mua sắm trên thiết bị di động (mỗi năm hỗ trợ từ 60 đến 80 doanh nghiệp, hợp tác xã trên địa bàn xây dựng website, phần mềm ứng dụng thương mại điện tử).

Hỗ trợ các doanh nghiệp, hợp tác xã tham gia giới thiệu và mua bán sản phẩm, hàng hóa trên các sàn thương mại điện tử uy tín như: Sendo, Lazada, Tiki, Shopee,... (mỗi năm khoảng 10-20 doanh nghiệp, hợp tác xã); đẩy mạnh

hoạt động mua bán các sản phẩm địa phương, đảm bảo 100% các sản phẩm OCOP Gia Lai được trưng bày, mua bán trên sàn thương mại điện tử ocopgialai.vn.

Chủ trì, phối hợp với cục thương mại điện tử - Bộ Công Thương xây dựng phần mềm hội chợ triển lãm giúp đẩy mạnh quảng bá sản phẩm chủ lực của tỉnh: cà phê, hồ tiêu, chè, mắc ca,... trên các nền tảng TMĐT xuyên biên giới; giúp các doanh nghiệp cập nhật thông tin nhanh chóng, nâng cao hiệu quả trong việc quảng cáo sản phẩm. Từ đó nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Phối hợp với các ngân hàng thương mại, các tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán, cơ quan quản lý thuế, tuyên truyền phổ biến đến các doanh nghiệp, đơn vị bán lẻ hàng hóa, dịch vụ (nhất là hệ thống các đại lý bán lẻ, cửa hàng tiện lợi), người tiêu dùng ứng dụng các dịch vụ trên nền tảng di động, ứng dụng chữ ký số, thực hiện hợp đồng điện tử, hóa đơn điện tử và thanh toán không dùng tiền mặt.

Phối hợp với các sở, ban ngành, đơn vị liên quan tham mưu đề xuất giải pháp phát triển dịch vụ logistics hỗ trợ cho lĩnh vực thương mại xuất nhập khẩu, trong đó có thương mại điện tử phát triển trong thời gian đến.

Trên đây là báo cáo chỉ số Thương mại điện tử tỉnh Gia Lai năm 2023, đề xuất nhiệm vụ, giải pháp của Sở công thương nhằm nâng cao chỉ số thương mại điện tử trong thời gian đến, Sở Công Thương kính báo cáo Ủy ban nhân dân tỉnh./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực Tỉnh ủy (b/c);
- Chủ tịch, các PCT UBND tỉnh (b/c);
- Giám đốc, các Phó Giám đốc Sở;
- Trang thông tin điện tử Sở;
- Lưu: VT, QLTM.

GIÁM ĐỐC

Phạm Văn Bình